

RESURSĂ EVP

RESPECTUL

Educație *prin*
VIRTUȚI & POVEȘTI

PROIECT INIȚIAT ȘI SUSȚINUT DE:

ASOCIAȚIA
EDUVIT

RESPECTUL

RED realizată în cadrul proiectului „Educație prin virtuți și povești” al Asociației EduVit

Coordonator: Spiță C. Mirela, profesor pentru învățământ primar

RESPECTUL

Ce este RESPECTUL?

Respectul este atitudinea care ne ajută să ne onorăm pe noi înșine și să îi onorăm pe ceilalți cu demnitate și cu amabilitate, prin cuvinte politicoase și prin acțiuni, prin grijă. Atunci când arătăm respect, îi tratăm pe ceilalți așa cum am dori să fim și noi tratați.

Respectul presupune să ținem cont de limitele din familie și din școală, deoarece ele aduc ordine și liniște.

De ce practicăm RESPECTUL?

Respectarea regulilor în societate înseamnă să avem o viață armonioasă. Fără respectul pentru reguli, ne-am comporta nepoliticos cu alții și am încălca intimitatea și drepturile celorlalți. Respectul ne ajută să ne simțim valorizați.

Bătrânii merită un respect deosebit, deoarece au trăit mai mult și au învățat multe dintre lecțiile vieții.

Respectul de sine înseamnă să ne asigurăm că nimeni nu ne rănește sau abuzează de noi. Atunci când ne respectăm pe noi înșine, ne respectă și ceilalți.

Practicăm RESPECTUL atunci când:

- ... îi tratăm pe ceilalți așa cum vrem să fim tratați;
- ... avem grijă de aspectul nostru, păstrându-ne corpul și hainele curate;
- ... vorbim politicos cu toată lumea;
- ... avem grijă în mod special de bunurile altora;
- ... suntem receptivi la înțelepciunea bătrânilor;
- ... respectăm regulile familiei, ale școlii și ale țării noastre;
- ... respectăm limitele comportamentale stabilite împreună cu profesorii clasei și cu colegii;
- ... așteptăm să ne fie respectate corpul și drepturile.

SĂ-I FACEM PE CEILALȚI SĂ SE SIMTĂ BINEVENIȚI

OBIECTIVE:

La sfârșitul celor două săptămâni, elevii vor fi capabili:

Obiectiv cognitiv: să descrie cel puțin o situație din cadrul activităților la clasă sau din cele extracurriculare când au dat dovadă de respect;

Obiectiv aptitudinal: să arate respect față de colegi în timpul activităților școlare și extrașcolare;

Obiectiv atitudinal: să promoveze respectul față de diferiți membri ai grupurilor din care fac parte.

STRATEGIA I - Limbajul Virtuților

- **Recunoaștere:** X, apreciez respectul arătat colegului tău, ascultându-l până la fine.
- **Ghidare:** X, te sfătuiesc să dai dovadă de respect când colegul tău va vorbi, ascultându-l liniștit!
- **Corectare:** X, te rog ca acum să arăți respect față de colegii tăi, vorbind respectuos cu ei!
- **Mulțumire:** X, îți sunt recunoscătoare pentru respectul arătat, răspunzând atunci când ai fost solicitat! Comportamentul tău m-a ajutat să finalizez activitatea cu succes!

STRATEGIA a II-a - Momente de învățare

A. Momente create de profesor

Vă recomandăm să alegeți din lista de mai jos acele activități care se potrivesc clasei pe care o coordonați! Aveți libertatea să vă creați propriile momente de învățare și să adaptați activitățile/ exercițiile propuse de noi pe conținuturile din manual/ planificare.

Moment de alfabetizare/ familiarizare cu termenul

Am studiat în clasa pregătitoare despre felul în care ne arătăm respectul la școală față de colegi și profesori, tratându-i cu atenție și considerație.

Acum, în clasa I, învățăm modalități eficiente de a-i face pe oameni să se simtă bineveniți, creând un mediu de înțelegere și empatie.

Descoperim explicația cuvântului respect în Dicționarul explicativ al limbii române. (DEX, 2009). De asemenea, putem compara virtuțile: politețe și respect și, după mai multe discuții, ajungem la diferența cheie: *politețea se referă la formele externe de comportament, în timp ce respectul implică o considerație și o apreciere sinceră față de ceilalți, adică putem fi politicoși fără să simțim respect, dar adevăratul respect duce deseori la comportamente politicoase.*

Citim și analizăm, împreună cu elevii, fiecare vers al poeziei despre respect, scrisă de Victoria Furcoiu, și solicităm elevilor să formuleze propoziții/ enunțuri, sintetizând mesajul poeziei. ([ANEXA 1](#))

Aducem în fața copiilor povești care îi ajută să înțeleagă comportamentele prin care pot da dovadă de respect. Personajele acestor povești pot deveni repere pe care să le activăm, ori de câte ori situația o va cere.

În acest sens, recomandăm povestea „**Aventuri în Țara Virtuților**”, de Alec Blenche (Blenche, 2018). Scriitorul prezintă într-un mod plăcut întâlnirea Emmei cu un bărbat înalt și slab, cu figură blândă, domnul Respect, care-i explică ce trebuie să facă pentru a dovedi respect.

CĂUTARE GOOGLE

Secretul respectului este ilustrat de Victoria Furcoiu în fabula „**Găleata și ceaunul**” (Furcoiu, 2020). După lectura expresivă, elevii pot povesti întâmplarea, observând

RESPECTUL

RED realizată în cadrul proiectului „Educație prin virtuți și povești” al Asociației EduVit

Creator: Mihaela Dinu, profesor pentru învățământ primar

diferența dintre comportamentele nerespectuoase de la început și purtarea plină de respect de la final, apoi formulează morala: *Dacă vrei să fii cel respectat, oricând trebuie să ai tu mai întâi respect față de celălalt.*

[CĂUTARE GOOGLE](#)

O poveste despre modul în care prejudecățile ne opresc din a-i face pe ceilalți să se simtă bineveniți este cea scrisă de Gudule - Gregoire Mabire „**Un elf la școală**” (Mabire, 2020). Noul coleg, elful, era serios, inteligent și la locul lui, însă colegii îl ocolesc deoarece era neobișnuit. Dintre toți elevii din clasă, doar unul singur a reușit să-l aprecieze pentru ceea ce era cu adevărat. După ce ascultă povestea, elevii pot fi invitați la reflecție: Ce au pierdut ceilalți colegi, renunțând așa repede la prietenia lui?

[CĂUTARE GOOGLE](#)

Recomandăm să citiți elevilor și primul capitol din cartea „**Doctorul Aumădoare**” (Ciukovski, 2024). Elevii fac cunoștință cu un doctor renumit care îi făcea pe bolnavii pe care îi trata să se simtă bineveniți.

[CĂUTARE GOOGLE](#)

Pentru a înțelege în mod practic ce înseamnă respectul și cum poate influența relațiile cu ceilalți, apelăm la **comparare** și putem desfășura activitatea „Comparația comportamentelor respectuoase și nerespectuoase când avem musafiri în clasă”.

Astfel, împărțim clasa în două grupe, una care va analiza comportamentele respectuoase (de exemplu: ascultarea activă atunci când cineva vorbește, folosirea tonului cald și prietenos, menținerea contactului vizual, respectarea spațiului personal, folosirea numelui persoanei etc) și cealaltă care se va ocupa de comportamentele nerespectuoase (de exemplu: întreruperea unei persoane în timpul conversației, tonul neprietenos, evitarea contactului vizual, apropierea fizică excesivă, folosirea apelativelor Hei!, Băi! etc).

Echipele vor prezenta exemplele lor (5-7) și împreună vor discuta despre diferențele dintre cele 2 tipuri de comportament.

Sintetizăm cele discutate și încurajăm elevii să reflecteze asupra sentimentelor pe care le generează fiecare tip de comportament: Cum te simți când cineva te ascultă cu atenție față de cineva care te întrerupe frecvent? Cum te simți când cineva ți se adresează pe un ton cald și prietenos față de cineva care țipă la tine?...Prin aceste discuții, elevii înțeleg că prin atitudinea și acțiunile lor își pot arăta respectul față de oamenii lângă care trăiesc, în moduri diferite.

Generalizăm, notând modalități eficiente de a-i face pe oameni să se simtă bineveniți: ascultare activă – oferim atenție deplină când ceilalți își exprimă gândurile/emoțiile; tact și politețe – suntem atenți la tonul și limbajul pe care îl folosim; sprijin – suntem disponibili să îi ajutăm pe ceilalți când au nevoie; recunoașterea diferențelor – acceptăm diversitatea de opinii, stiluri de viață; gesturi mici de bunătate – oferim un zâmbet, o mică atenție ([ANEXA 2](#)).

Abstractizăm, cerând elevilor să realizeze simboluri pentru virtutea studiată: siluete din hârtie ce îl întruchipează pe domnul Respect. Facem conexiunea între virtuțile învățate, propunându-le elevilor să realizeze rețeta respectului. După analiza atentă, elevii pot identifica ingredientele: grijă față de ceilalți, răbdare de a-i asculta activ, ajutor ca să se simtă susținuți și bineveniți și, în mod special, politețea manifestată prin cuvinte, gesturi și acțiuni.

Interpretăm **„Cântecul cuvintelor și al alegerilor”** pentru a evidenția cât de importante sunt cuvintele și alegerile noastre, definindu-ne. Amenajăm panoul virtuților, postând rețeta respectului, poezii, simboluri, postere, semne de carte cu proverbe potrivite acestei virtuți.

 Cantecul cuvintelor si al alegerilor

Momente de învățare create în cadrul anumitor discipline

Comunicare în limba română:

- 1) Căutăm în textele din manual/ povești replici ce conțin formule de politețe**, personaje care dau dovadă de respect, situații în care este nevoie de respect, evidențiind importanța respectului în relațiile interumane.
- 2) Alcătuim oral propoziții/ enunțuri prin care ne exprimăm respectul** față de ceilalți (de exemplu: „Îmi respect colegii, adresându-le cuvinte politicoase.”, „Îmi arăt respectul, tratându-i pe ceilalți așa cum vreau și eu să fiu tratat.”, „Dovedesc respect, ținând cont de promisiunile clasei.”).
- 3) Desfășurăm jocuri de rol în care elevii sunt puși în diferite situații** care implică respectul sau lipsa lui (de exemplu: „Cum te porți când intri în clasă?”, „Cum te porți când vorbești cu doamna învățătoare?”, „Cum te porți când te

joci cu un coleg sau prieten?” „Cum te porți când ai musafiri?”) pentru a conștientiza cât de bine este să ne simțim bineveniți.

- 4) **Creăm o poveste amuzantă** despre un personaj care nu respectă regulile stabilite, explicând ce consecințe are purtarea personajului față de celelalte personaje cu care interacționează.
- 5) **Realizăm o cărticică intitulată „Jurnalul respectului”** unde scriem și desenăm modurile de a ne manifesta respectul față de ceilalți (ascultare activă, cuvinte politicoase, voce plăcută, sprijin la nevoie, zâmbete, complimente etc), susținând ideea de apreciere și considerație sinceră față de ceilalți.
- 6) **Scriem termeni asociați cuvântului respect pe cartonașe colorate**, apoi le înșirăm pe o sfoară, realizând stegulețul respectului.
- 7) **Citim, apoi explicăm proverbele:** „Respectă ca să fii respectat.”, „Respectul nu se cumpără, se câștigă.”, „Cel ce respectă pe alții se respectă pe sine.”, „Respectul e oglinda în care ne vedem valoarea.”, cerând exemple de comportamente personale ce reflectă importanța respectului în relațiile dintre oameni.

Matematică și explorarea mediului:

- 1) **Ghidăm comportamentul elevilor**, așa încât să păstrăm liniștea în timpul orei, ascultându-i activ pe colegi și profesori, însușindu-ne explicațiile oferite de aceștia.
- 2) **Facem legătura între respectarea algoritmului de rezolvare a unui exercițiu** sau a unei probleme cu algoritmul de manifestare a respectului, demonstrând că ambele tipuri de algoritmi implică o structură logică, pași de rezolvare și verificare finală a rezultatelor.
- 3) **Rezolvăm exerciții, probleme în perechi sau în grupe de 3-4 elevi**, punând în aplicare respectul prin ascultare reciprocă, prin păstrarea calmului, prin acceptarea părerilor diferite, prin cooperare pentru a găsi soluția corectă.
- 4) **Desfășurăm jocul „Eu spun, tu scrii”**, promovând ascultarea activă și respectul pentru contribuția colegului. Un elev spune un exercițiu de adunare sau scădere,

iar celălalt îl scrie și-l rezolvă pe hârtie. După ce primul copil verifică soluția, își schimbă rolurile.

- 5) Desfășurăm jocul „Matematicianul respectuos”,** promovând încurajarea colegilor prin apreciere pozitivă și respectul chiar și atunci când cineva greșește. Fiecare elev primește pe rând, o întrebare matematică sau o sarcină de rezolvat la tablă. Când un coleg răspunde corect, ceilalți îl apreciază prin aplauze. Dacă răspunsul nu e corect, ceilalți îl încurajează politicos să încerce din nou.

Muzică și mișcare:

- 1) Interpretăm cântecul „Bunele maniere”,** respectăm indicațiile profesorului în timpul interpretării, ținând cont de ton, ritm, accentuarea unor cuvinte, mișcările sugerate de text stabilite împreună.

 [Descoperă Bunele Maniere - Cântece Educaționale ce Învăță Copiii Despre R...](#)

- 2) Dansăm în perechi,** dovedind atenție la mișcările partenerului, respectând spațiul personal și pașii de dans, reușita dansului fiind influențată de respectul manifestat de cei doi parteneri.
- 3) Imităm glasul sau sunetul emis de anumite ființe,** fenomene sau instrumente muzicale, arătând respect față de acest moment prin neîntreruperea colegilor și oferirea șansei de a participa toți la joc.

Arte vizuale și abilități practice:

- 1) Realizăm semne de carte,** pe care vom nota un proverb despre respect și îl vom oferi unui coleg care dă dovadă de respect.
- 2) Creăm rețeta respectului,** notând ingredientele și realizând produsul obținut (de exemplu o prăjiturică, un borcan cu o licoare magică, un sirop cu vitamine).
- 3) Realizăm buchetul de flori/ pomul cu flori/ coșul cu mere** care conține cuvinte și gesturi respectuoase reprezentate prin text și desen.

- 4) **Realizăm un poster**, în echipă, cu tema „Cum pot arăta respect la școală astfel încât colegii mei să se simtă bineveniți?”, ilustrând comportamentele respectuoase.
- 5) **Desenăm „Țara Respectului”**, ilustrând armonia în relațiile dintre oameni datorată practicării respectului.
- 6) **Strângem resturile rezultate după realizarea unei compoziții**, arătând respect față de materiale, față de natură și față de colegi

Dezvoltare personală:

- 1) **Stabilim împreună regulile clasei**, după ce am identificat nevoile de creștere și dezvoltare la nivelul grupului, subliniind importanța respectării acestora.
- 2) **Discutăm cu elevii despre cum respectarea regulilor din comunitate/ societate** ne ajută să conviețuim împreună în mod eficient, iar încălcarea regulilor este urmată de pedeapsă/ amendă (regulamentul de ordine interioară al școlii, regulile de circulație etc.).
- 3) **Găsim soluții pentru a arăta respect față de membrii familiei** atunci când aceștia lucrează și au nevoie de liniște.
- 4) **Cerem elevilor să vină cu o listă de persoane pe care le consideră respectuoase** și să explice ce calități le pun în evidență respectul, înțelegând astfel cum arată respectul la persoanele pe care le cunosc.
- 5) **Adresăm complimente colegului de bancă**, dezvoltând respectul prin cuvinte pozitive și făcându-l să se simtă binevenit și încrezător.
- 6) **Transmitem mesaje verbale și nonverbale despre diferite experiențe de viață** care presupun să dăm dovadă de respect, în diverse contexte: acasă, la școală, în vizită, la locul de joacă, la teatru, în autobuz etc

B. Momente transformate de profesor

Folosind matricea limbajului virtuților pentru recunoaștere, apreciem **respectul** pus în practică de elevi, menționând comportamentul specific care a făcut vizibilă virtutea.

Ori de câte ori observăm că este necesar ca un elev să pună în practică **respectul**, folosim limbajul virtuților pentru corectare, menționând comportamentul care poate fi îmbunătățit.

Ghidăm comportamentul elevilor înainte de activitățile în care este necesar ca aceștia să pună în practică **respectul**, menționând comportamentul.

STRATEGIA a III-a - Limite Comportamentale

Limită Comportamentală

Promovăm respectul, ascultându-ne unii pe alții și exprimându-ne opiniile liber și în siguranță.

Consecință educativă

Pentru elevii care încalcă promisiunea clasei, recomandăm următoarea consecință educativă: *Caută pentru fiecare literă a cuvântului „respect” un cuvânt asociat care să înceapă cu litera respectivă.*

Bibliografie

1. Academia Română, Institutul de lingvistică (2009) *Dicționarul explicativ al limbii române*, Ed. Univers Enciclopedic Gold, București
2. Blenche, A. (2018) *Aventuri în Țara Virtuților*, Editura Univers, București
3. Ciukovski, K. (2024) *Doctorul Aumădoare*, Ed. Arthur, București
4. Furcoiu, V. (2020) *Povești cu secrete*, Ed. Arco Iris, Brașov
5. Mabire, G. (2020) *Un elf la Școală*, Ed. Nomina, Argeș

Webografie

<https://www.youtube.com/watch?v=jOswx-XimOO/>

ANEXE

ANEXA 1 [← Mergi înapoi](#)

RESPECTUL

de Victoria Furcoiu

Să ai respect înseamnă-a ști
Să îl tratezi pe celălalt
La fel cum și tu ți-ai dori,
La rândul tău, să fii tratat.
Față de cel de lângă tine,
Copil, femeie sau bărbat,
Prin fapte, vorbe, se cuvine,
S-arăți că este respectat.
Astfel, respectul ușor vine
Și de la ceilalți pentru tine.
Când te porți politicos,
Cu cei din jur, cât mai frumos,
Mereu amabil, afectuos,
Poți spune că ești Respectuos!

RESPECTUL

RED realizată în cadrul proiectului „Educație prin virtuți și povești” al Asociației EduVit

Creator: Mihaela Dinu, profesor pentru învățământ primar

ANEXA 2 [← Mergi înapoi](#)

C1 - RESPECTUL - ANEXA 2 Afiș „Modalități de ai face pe ceilalți să se simtă bi...”

RESPECTĂ CA SĂ FII RESPECTAT

MODALITĂȚI DE A-I FACE PE CEILALȚI SĂ SE SIMTĂ BINEVENIȚI

 ASCULTĂM CU ATENȚIE

 ACCEPTĂM DIFERENȚELE

 FOLOSIM CUVINTE POLITICOASE

 ZÂMBIM CALD

 OFERIM COMPLIMENTE

 NE UITĂM ÎN OCHII CELUILALT

 RESPECTĂM SPAȚIUL PERSONAL AL FIECĂRUIA

RESPECTUL - ANEXA 2 sugerată la **Clasa I**

Resursă propusă de prof. Mihaela Dinu și grafică realizată de Radu A. Călin cu ajutorul software-ului Figma și generării AI de imagini.

